

MILLOREM LA DOCÈNCIA PER MILLORAR ELS RESULTATS DE LA PROVA ORAL DE NIVELL INTERMEDI: PROPOSTA D'ACTIVITATS

Laura Grau (EOI Vall d'Hebron)
Catherine Guillelmi (EOI Badalona)
Marc Olmedo (EOI Esplugues)
Anna Ribau (EOI Drassanes)
Anne-Marie Serrano (EOI Sabadell)
Josepa Elena Sopeña (EOI Maresme)
Sònia Viaplana (EOI El Prat)
Silvia Vidal (EOI Martorell)

Introducció

L'Àrea d'Ensenyaments d'Idiomes de les EOI, a partir de les informacions recollides en els qüestionaris dels examinadors, de les dades estadístiques sobre els resultats de les proves d'expressió i interacció oral de nivell intermedi a totes les escoles de Catalunya i de comentaris de professors i alumnes, va proposar, a la primera reunió de caps d'estudis del curs 2013-2014, la creació d'una comissió formada per caps d'estudis i caps de departament d'alemany, anglès i francès, per tal de treballar en la millora de l'expressió i interacció oral del Nivell Intermedi.

Aquesta comissió tenia dos encàrrecs: reflexionar sobre la pràctica docent per millorar l'expressió i la interacció oral i, per tant, els resultats de la prova del certificat de nivell intermedi, i elaborar un vídeo de la prova d'expressió i interacció oral d'alemany i francès, seguint el model del que s'havia realitzat el curs anterior per a l'anglès, amb l'objectiu d'ajudar els candidats de les proves a conèixer-ne la mecànica de funcionament per tal de treballar les habilitats i estratègies que els permetin aconseguir l'èxit en la realització de la prova.

La nostra reflexió va començar plantejant-nos els objectius curriculars de l'expressió i interacció oral del nivell intermedi, és a dir, tenir clar on anem; fer una anàlisi d'on som, a partir de comentaris que es produeixen a l'aula, per part de l'alumnat (*"no fem prou oral a l'aula", "no s'aprèn a parlar si no vas al país", "parlar en parelles i en grups, no serveix de res si el professor no està al davant"*) però també per part del docent (*"a quart curs, els alumnes no saben fer preguntes", ".. es que no sé què han fet a tercer", "a la prova d'intermedi no comparen fotos, les descriuen", "he d'entrenar els alumnes per fer la prova"*); i

fer un recull i anàlisi de les activitats que fem a les nostres aules, amb voluntat de canvi, de construir entorns d'aprenentatge eficaços, amb tasques, discussions i reflexions que elicitin evidències d'aprenentatge a partir de les quals el professor pugui donar un *feedback* que generi reflexió en l'aprenent i promogui aprenentatges, és a dir, què cal fer per arribar-hi.

A partir d'aquest plantejament vàrem visitar els objectius curriculars per relacionar-los amb les tasques que es proposen a la prova d'expressió i expressió oral del certificat de nivell intermedi i per analitzar les activitats que fem a l'aula al llarg del curs i assegurar-nos de la seva relació amb les que proposem a la prova esmentada.

Objectius curriculars de l' expressió i interacció oral (Nivell Intermedi - B1)

- Fer presentacions senzilles i preparades sobre temes de la seva especialitat, explicant els punts importants amb força precisió.
- Iniciar i mantenir converses i intervenir en discussions en llengua estàndard, sobre temes generals o relacionats amb la seva feina, respectant les convencions socials.
- Comunicar-se de manera coherent i entenedora en situacions quotidianes i d'aprenentatge, per explicar una història, compartir idees i informació o expressar sentiments.

A continuació, us presentem una activitat d'aprenentatge específica per treballar el lèxic corresponent a les diferents àrees temàtiques incloses al currículum, i una sèrie de tasques, també d'aprenentatge, relacionades amb les tres parts de la prova d'expressió i interacció oral de nivell intermedi. En aquestes tasques, l'alumne ha de demostrar la seva competència per preguntar, comparar, relatar, opinar i interaccionar des d'una perspectiva pragmàtica (funcions, marcadors del discurs...), lingüística (lèxic, sintaxi, fonètica i fonologia...), i sociocultural, pròpia del nivell, i fer-ho d'una manera fluida, estructurada, coherent, cohesionada i entenedora.

Activitat de recerca de lèxic

L'objectiu de l'activitat de recerca és elaborar un recurs que reculli, de manera organitzada, el lèxic rellevant dels diferents àmbits temàtics del currículum.

La idea va sorgir del desig d'ajudar els alumnes a reactivar el lèxic de nivell bàsic, és a dir, partir dels seus coneixements previs per ampliar-los amb els continguts curriculars de nivell intermedi amb l'objectiu de disposar de recursos lèxics amplis per poder interactuar amb més comoditat i fluïdesa, en diferents situacions. Aquestes activitats, al mateix temps, són una eina de recull progressiu de lèxic a llarg termini.

Els alumnes preparen les activitats de recerca fora de l'aula i en parelles, amb la idea que, compartida, la feina sempre és més fàcil perquè un esperit d'equip ajuda a desenvolupar més estratègies i a disposar de més recursos i idees per expressar-se i dóna confiança i seguretat a l'hora de parlar.

Es comença per ensenyar als alumnes dos models d'activitats realitzats per companys de l'any anterior i se'ls proposa que formin parelles i escullin un tema del llistat d'àmbits temàtics del currículum de nivell intermedi. Els models sempre ajuden a reflexionar, a trobar solucions, a preveure obstacles. I com que el model prové d'una parella d'alumnes, es pot imitar amb més facilitat, i anima a pensar que la seva realització és factible.

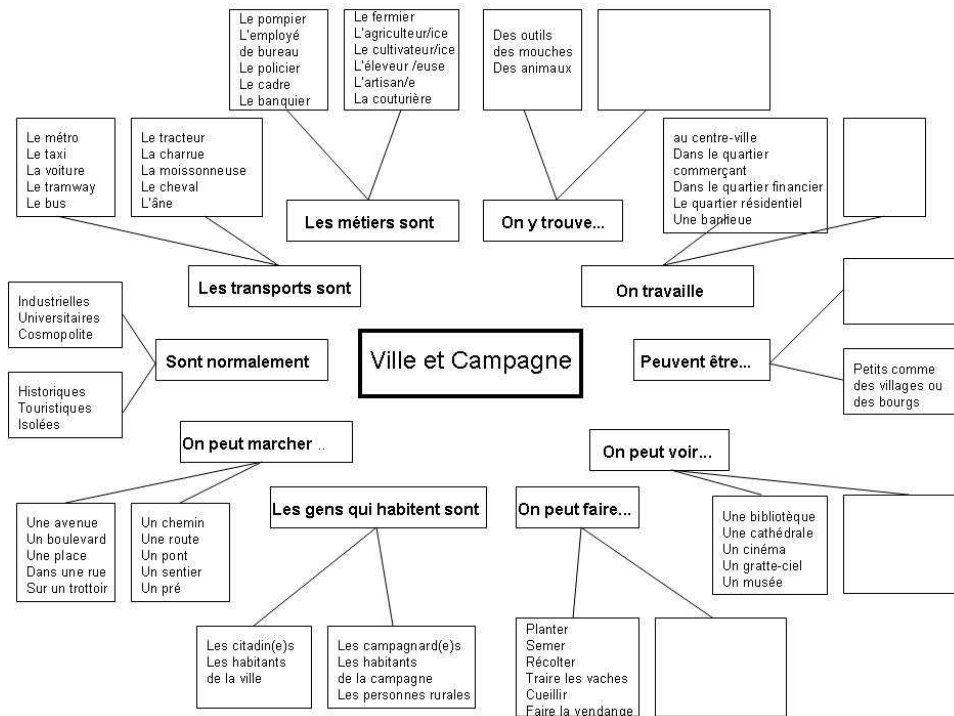
Han de buscar a Internet dues fotografies amb similituds i diferències sobre el tema escollit, i a partir d'aquí buscar el vocabulari i les idees necessàries per poder fer i respondre preguntes sobre la foto i per poder parlar del tema.

No es tracta de fer un llistat llarg de paraules, sinó de reflexionar sobre els possibles aspectes d'un tema i d'organitzar el vocabulari d'una manera que sigui útil i lògica.

Cada grup presenta a classe el resultat de la recerca, que després es penja al Moodle, i serveix de base als altres alumnes que el poden ampliar, enriquir i adaptar a les seves necessitats. Les diferents maneres de presentar la feina, de visualitzar el lèxic (mapa conceptual, llistat per preguntes, arbre...) ajuden els alumnes a aprendre i els motiva a participar en la consecució d'un objectiu comú.

A continuació posem un exemple de mapa conceptual elaborat per una de les parelles:

En els enllaços següents es poden veure altres exemples de treballs realitzats per parelles d'alumnes:

<http://prezi.com/9-iaeejgescp/e-d-u-c-a-t-i-o-n/>

<https://www.google.es/#q=mapa+heur%C3%ADstic>

Respecte a l'avaluació de la tasca, el professor la corregeix abans de presentar-la a classe i de penjar-la al Moodle. No es posa cap nota, sinó que se'n fa una avaluació positiva ja que es valora la implicació i l'autonomia de l'alumne. El més important és que els alumnes amb més dificultats s'inspirin en el treball fet pels seus companys. Es fa una reflexió conjunta sobre les produccions que seran més útils i per quines raons: selecció pertinent del vocabulari, bona organització, facilitat per a la memorització...

Aquesta activitat aconsegueix els seus objectius a partir de la implicació de l'alumnat i la motivació que neix del treball en equip. La unió fa la força!

Activitats d'aprenentatge relacionades amb la primera tasca de la prova d'expressió i interacció oral del nivell intermedi

Primera tasca: *Observa la teva fotografia i pregunta al teu company sobre els detalls de la seva. Parleu sobre les diferències i similituds entre totes dues.*

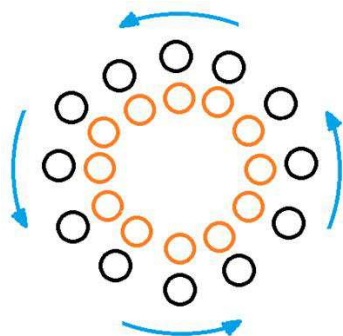
1. Quina fotografia ha triat el meu company?

Procediment

- Sobre una taula s'exposa una gran varietat de fotografies d'un camp temàtic concret.
- Es formen parelles d'alumnes (A i B).
- L'alumne A s'apropa a la taula i tria una de les fotografies, però no l'agafa. Es fixa en tots els detalls per poder respondre les preguntes que li farà l'alumne B.
- Les preguntes de l'alumne B han de ser molt concretes, ja que l'alumne A només les contestarà amb un Sí o un No.
- Quan l'alumne B considera que té prou informació per poder identificar la fotografia, es desplaça fins a la taula.
- Si un cop a la taula l'alumne B s'adona que encara té dubtes per identificar la fotografia triada per l'alumne A, haurà de seguir fent-li preguntes fins aconseguir esbrinar quina ha estat la fotografia triada.

2. Quina paraula duc a l'esquena?

Procediment

- Es divideix la classe en dos grups: grup A i grup B.
- El grup A forma un cercle i el professor enganxa una paraula diferent a l'esquena de cadascun dels alumnes d'aquest grup. Les paraules poden pertànyer o no al mateix camp semàntic o categoria gramatical.
- El grup B forma un cercle al voltant del grup A.
- El professor posa música i els alumnes del grup B giren al voltant dels del grup A.
- Quan el professor para la música, els alumnes s'aturen i els del grup B es fixen en la paraula de la persona que hi ha davant d'ells.
- Els alumnes del grup A fan preguntes per tal d'esbrinar quina paraula tenen a l'esquena. Les preguntes han de ser el més concretes possible i tindran com a resposta només Sí o No.
- Passats uns segons, el professor torna a posar música i es repeteix la mateixa mecànica fins que novament la música s'atura i els alumnes A fan preguntes ara als nous alumnes del grup B que tenen al davant.
- A mesura que els alumnes van esbrinant les paraules que duen a l'esquena surten del cercle amb el company del grup B.
- El joc s'acaba quan tots els alumnes del grup A han esbrinat la paraula que porten a l'esquena.
- Es repeteix la mateixa dinàmica, canviant els alumnes de grup.

3. Quines imatges t'evoca la música?

Procediment

- Els alumnes seuen en parelles o en petits grups.
- El professor posa un fragment de la banda sonora d'una pel·lícula (sense dir-los de quina es tracta), demanant-los prèviament que tanquin els ulls i deixin que aquesta música els evoqui una imatge, a partir d'una sèrie de pautes molt generals, com per exemple: *Qui? Què? On? Quan? Per què?*
- El professor atura la música en el punt que creu convenient (dos minuts són suficients) i dóna un temps breu (2 o 3 minuts) als alumnes perquè posin per escrit o dibuixin o pensin en la imatge que han construït a partir de la música.
- Després els alumnes intenten esbrinar, a partir de preguntes i respostes, el que el seu company ha visualitzat. Per exemple: *Hi havia gent? Què feien? Com anaven vestits? Era de dia?...* Quan cadascun d'ells ha pogut fer-se la idea de la imatge que s'ha construït el company, les comparen: *Jo he imaginat...; Doncs jo veia*
- El professor pot repetir el mateix procediment amb dos o tres fragments més de bandes sonores.

Activitats d'aprenentatge relacionades amb la segona tasca de la prova d'expressió i interacció oral del nivell intermedi

Segona tasca: *Explica* el que diu el teu text i *escolta* l'explicació del teu company. A continuació *intercanvieu* les vostres *opinions* sobre el tema i el contingut dels textos.

1. Paraules clau

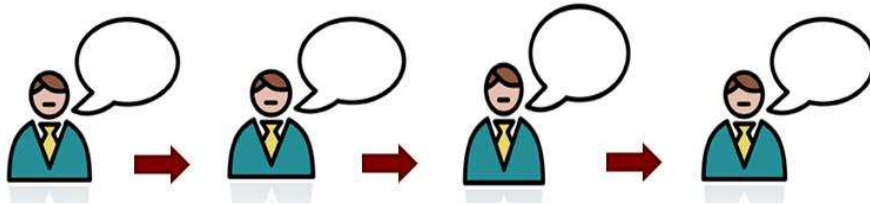
Procediment

- Els alumnes llegeixen un text breu i assenyalen 5 o 6 paraules clau que consideren especialment significatives i les escriuen en un paper.
- A continuació a partir d'aquestes paraules, es pot fer alguna de les tasques següents:
 1. Fan servir les paraules clau per explicar el seu text al company.
 2. Les mostren al company per tal que aquest intenti esbrinar el contingut del text del seu text.
- Un cop finalitzada la tasca, els alumnes intercanviaran opinions sobre el contingut dels textos.

2. Joc del telèfon

Procediment

- Els alumnes, en grups de quatre, formen una cadena, tal com es mostra en la imatge.
- L'alumne de l'extrem esquerre llegeix un text breu i l'explica a cau d'orella al company que té al seu costat, el qual l'haurà d'explicar a la persona de la seva esquerra intentant ser el màxim de fidel possible a la informació que ha rebut.
- La tercera persona de la cadena haurà de fer el mateix amb el seu company de l'esquerra, el qual haurà d'explicar el text a la resta dels companys del grup.
- Les tres persones que no han llegit el text, el llegeixen i entre tots veuen quina informació s'ha perdut en les successives reproduccions del text i en quina mesura n'han canviat o no el sentit.

Aquesta mateixa tasca es pot repetir diverses vegades amb una distribució diferent dels membres del grup per tal que tots tinguin l'oportunitat de llegir el text i parafrasejar-lo.

- Tots els textos giraran al voltant del mateix tema, i al final de l'activitat es debatran les idees exposades en els diferents textos.

3. A partir d'una notícia...

Procediment

- El professor divideix la classe en dos grups: A i B.
- El grup A es queda a l'aula i escolta una notícia breu (àudio o vídeo) un parell de vegades i en pren notes.
- Mentrestant, el grup B és fora de l'aula i, a partir d'unes paraules clau que el professor els dóna, especulen sobre el contingut de la notícia que el grup A està escoltant.
- A continuació, el grup B entra a l'aula i aleshores els alumnes s'asseuen en parelles formades per un alumne de cada grup.
- L'alumne del grup A explica el contingut de la notícia al seu company a partir de les seves notes, i el del grup B compara l'explicació amb el que s'havia imaginat.
- Finalment, els alumnes intercanvien punts de vista amb la seva parella sobre les idees presentades en la notícia.

4. Llegir, explicar i negociar

Procediment

- Els alumnes seuen en petits grups. Cadascú llegeix un fragment diferent d'una mateixa història i després l'expliquen als companys amb la finalitat d'establir entre tots la seqüència correcta dels fragments.
- Una variant d'aquesta activitat pot consistir en que el text que han d'explicar no sigui un fragment d'un relat sinó qualsevol tipus d'informació que els alumnes després han de posar en comú per realitzar una tasca conjunta de negociació, priorització i organització de la informació. Per exemple, d'entre un grup de presoners que opten a la llibertat condicional, cal que decideixin quins són els més idonis i en quin ordre ⁽¹⁾. Això significa que el text que cada alumne haurà de llegir prèviament serà sobre un candidat diferent.

⁽¹⁾UR, Penny. *Discussions that Work*. Cambridge University Press 1981

Activitats d'aprenentatge relacionades amb la tercera tasca de la prova d'expressió i interacció oral del nivell intermedi

Tercera tasca: Per torns, fes **tres preguntes** al teu company sobre els punts següents, i **respon** a les tres preguntes que ell et farà.

1. Cerca de preguntes en grups

Procediment

- En petits grups, els alumnes elaboren preguntes sobre un àmbit temàtic curricular concret i una de les funcions lingüístiques representades a la imatge.
- El resultat de la recerca es posa en comú a la pissarra, es corregeix, i es penja al Moodle com a eina de referència que es pot anar actualitzant a mesura que es treballen els diversos àmbits temàtics.

A continuació teniu un exemple genèric en anglès.

ADVICE	OPINIONS	HABITS	PREFERENCES
Could you recommend...?	What do you think about..?	How often do you..?	What kind of...do you prefer?
What would you do...?	What's your opinion about..?	Do you ever...?	What's your favourite...?
What's the best way to...?	What are the advantages of...?	Do you... very often?	Would you rather...?

2. Preguntes sobre un tema concret

Procediment

- En petits grups els alumnes elaboren el màxim de preguntes possibles al voltant d'una o dues paraules, referides a un tema concret (per exemple *single-sex schools*). Disposen de tres minuts per fer la tasca.

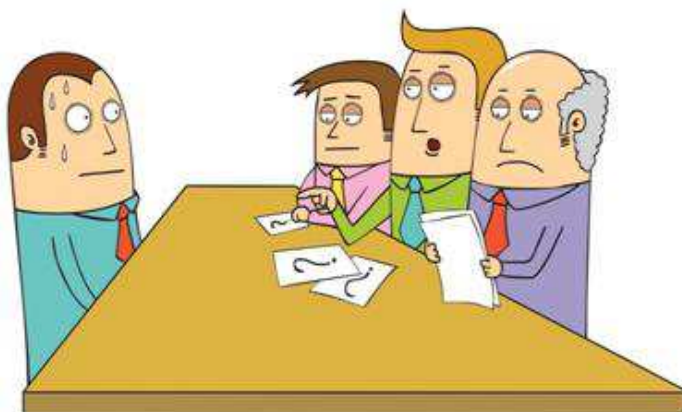
- Un cop exhaurit el temps, el grup que ha fet més preguntes les escriu a la pissarra, se n'afegeixen de noves dels altres grups i es corregeixen les possibles errades.
- Finalment, els alumnes es van movent per la classe fent les preguntes a tants companys com sigui possible (possibles preguntes: *What are the advantages of single-sex schools?* / *Did you attend a single-sex school?*)

3. El joc dels experts

Procediment

- Es formen grups de cinc alumnes que hauran de triar dos temes sobre els quals tenen força coneixements (per exemple: *ping-pong* o *pel·lícules amb Oscar*) i els escriuen en un paper.
- El professor dóna a cada grup dos temes dels proposats pels altres grups.
- Cada grup ha d'escriure quatre preguntes sobre cada tema per poder-les formular al grup que se'n considera expert.
- Es va fent una roda de preguntes i respostes a l'estil concurs televisiu. En cas que l'estructura de la pregunta no sigui correcta, se'ls demana que la corregeixin.
- Guanya el grup que ha respost més preguntes correctament.

Conclusió

La millora de l'expressió i interacció oral dels nostres alumnes passa per una millora del procés de docència, aprenentatge i avaluació a l'aula. Com a professors, hem de saber on anem i ser conscients, a l'hora d'elaborar seqüències d'activitats, de què fem, per què ho fem i com ho fem. Així mateix, per ajudar els nostres alumnes a gestionar el seu propi aprenentatge i guanyar en autonomia, cal que coneguin l'objectiu de les tasques que els proposem (què fan i per què), i que amb el nostre *feedback* els ajudem a conèixer i reforçar els èxits del seu aprenentatge i la manera d'atendre les seves possibles mancances.

Amb tot això parlem del canvi de paradigma en els rols de professors i alumnes sobre el que tanta literatura hi ha i que tant costa que arribi a les aules. L'autonomia de l'estudiant està en relació directa amb la seva motivació intrínseca i amb la millora dels aprenentatges.

En aquest context creiem que s'ha d'evitar fer de la prova del certificat de nivell intermedi un objectiu. Millorant la nostra docència aconseguirem un alumnat més motivat, implicat i autònom que millorarà d'una manera natural els seus aprenentatges i els resultats en la prova del certificat.

